

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
W KATOWICACH

40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a
Tel./Fax (0-32) 256-46-96, Tel./Fax (0-32) 255-26-47, Tel. /Fax (0-32) 255-44-04
E-mail: katowice@uokik.gov.pl

Katowice, dn. 20.06.2001r.

RKT-562-s/42/01/K/AW

Decyzja nr RKT- 20/2001

Na podstawie art. 104 k.p.a. i art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 122, poz. 1319) w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów po rozpatrzeniu sprawy wszczętej z urzędu nakłada się na Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Świętochłowice Sp. z o.o. w Świętochłowicach, ul. Łagiewnicka 76, z tytułu niewykonania w okresie od 05.10.2000r. do 20.06.2001r. prawomocnej decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 19.09.2000r. Nr RKT-29/2000 (sygn. akt 562-s/01/00/AW) karę pieniężną płatną do Budżetu Państwa w wysokości 49.721,76 PLN (słownie: czterdzieści dziewięć tysięcy siedemset dwadzieścia jeden złotych 76/100) co odpowiada równowartości kwoty 12.900 euro oraz stanowi równowartość 50 euro za każdy dzień niewykonania decyzji.

Uzasadnienie

W dniu 19.09.2000r. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach wydał decyzję administracyjną nr RKT-29/2000 (sygn. akt 562-s/01/00/AW), w której nakazał zaniechania przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Świętochłowice Sp. z o.o. (zwane dalej Przedsiębiorstwem) stosowania praktyk polegających na:

1. nadużywaniu pozycji dominującej na rynku w następstwie łączenia działalności w zakresie zarządzania miejskim składowiskiem odpadów komunalnych z prowadzeniem usług wywozu odpadów komunalnych poprzez przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji w ten sposób, że Przedsiębiorstwo nie ponosi opłat z tytułu korzystania ze składowiska na zasadach ogólnych co daje mu możliwość zaoferowania kontrahentom niższej od konkurentów ceny za usługę wywozu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych (art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 24 lutego 1990r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz.U. z 1999r. Nr 52, poz. 547; Dz.U. z 2000r. Nr 31, poz. 381; Dz.U. Nr 60, poz. 704),
2. nadużywaniu pozycji dominującej na rynku w następstwie łączenia działalności w zakresie zarządzania miejskim składowiskiem odpadów komunalnych z prowadzeniem usług wywozu odpadów komunalnych poprzez narzucanie uciążliwych warunków umowy w zakresie wysokości pobieranych opłat za składowanie odpadów komunalnych (art. 5 ust. 1 pkt 6 w/w ustawy antymonopolowej),
3. pobieraniu nadmiernie wygórowanych cen za usługę składowania odpadów komunalnych (art. 7 ust. 1 pkt 3 w/w ustawy antymonopolowej).

Na podstawie art. 104 k.p.a. i art. 14 ust. 1 i 2 ustawy antymonopolowej z dnia 24 lutego 1990r. na Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Świętochłowicach Sp. z o.o. nałożono karę pieniężną w wysokości 40.000 zł płatną do Budżetu Państwa.

Od powyższej decyzji żadna ze stron nie wniosła odwołania. Decyzja uprawomocniła się w dniu 05.10.2000r., a Przedsiębiorstwo wpłaciło orzeczoną karę.

W dniu 03.01.2001r. Organ Antymonopolowy wszczął postępowanie kontrolne (sygn. akt 423/01/01/AW) i zwrócił się do Przedsiębiorstwa oraz Spółki Ekologiczne Systemy Transportu Aglomeracji Miejskich Śląska „ESTA-MS” Sp. z o.o. - stron postępowania administracyjnego prowadzonego pod sygn. akt 562-s/01/00/AW - z pytaniami mającymi na celu uzyskanie informacji na temat wykonywania decyzji Nr RKT-29/2000.

Odpowiadając na pytanie Prezesa Urzędu, czy decyzja jest wykonywana, Spółka Ekologiczne Systemy Transportu Aglomeracji Miejskich Śląska „ESTA-MS” Sp. z o.o. w piśmie z dnia 15.01.2001r. (karta nr 8 akt kontroli) poinformowała, że nie jest już związana z Przedsiębiorstwem umową na unieszkodliwianie odpadów (wypowiedziała ją pismem z dnia 27.03.2000r.) i nie posiada informacji o obecnym poziomie cen na składowisku w Świętochłowicach. Jednocześnie Spółka podtrzymała swoje stanowisko wyrażone w toku postępowania antymonopolowego, że powinna mieć możliwość korzystania z jedyne go składowiska w Świętochłowicach na zasadach rynkowych jednakowych dla wszystkich firm świadczących usługi wywozu odpadów komunalnych w mieście.

Przedsiębiorstwo w odpowiedzi na wszczęcie postępowania kontrolnego (pismo z dnia 15.01.2001r. – karta nr 5 akt kontroli) stwierdziło, że nie zgadza się z zarzutami postawionymi w toku postępowania antymonopolowego, a pytania o wykonywanie decyzji nr RKT-29/2000 są dla niego niezrozumiałe. Przedsiębiorstwo stwierdziło, iż nie nadużywa pozycji dominującej na rynku z racji łączenia działalności w zakresie zarządzania miejskim składowiskiem odpadów komunalnych z prowadzeniem usług wywozu, o czym świadczą materiały przedstawione przez nie w toku postępowania RKT-562-s/01/00/AW, a których jego zdaniem Urząd nie wziął pod uwagę. Przedsiębiorstwo dodało, że nie może zgodzić się punktem I sentencji decyzji ponieważ ceny jakie stosuje dają mu możliwość zaoferowania niższej ceny od konkurentów. Następnie Przedsiębiorstwo wskazało, iż w dalszym ciągu jest inwestorem składowiska i ponosi koszty budowy dalszych komór i innej infrastruktury poprawiającej gospodarkę opadami. Dalej Przedsiębiorstwo podniosło, iż nie narzucało i nie narzuca obecnie uciążliwych warunków umowy i nie pobiera nadmiernie wygórowanych opłat za usługę składowania odpadów.

Ponieważ z twierdzeń Przedsiębiorstwa nie wynikało jasno czy zastosowało się do decyzji nr RKT-29/2000 Urząd zwrócił się w piśmie z dnia 02.02.2001r. (karta nr 13 akt kontroli) o udzielenie dalszych informacji, przede wszystkim zaś o przesłanie obowiązującego cennika usług komunalnych, kalkulacji opłat za usuwanie i unieszkodliwianie odpadów oraz wykazu firm świadczących usługi usuwania nieczystości z terenu miasta Świętochłowice z określeniem cen jakie płacą za składowanie 1 tony odpadów.

W oparciu o przedstawione przez Przedsiębiorstwo w piśmie z dnia 23.03.2001r. (karta nr 16 akt kontroli) informacje Organ Antymonopolowy ustalił co następuje.

W 2000r. cena za składowanie i unieszkodliwianie 1 tony odpadów komunalnych na składowisku w Świętochłowicach wynosiła 70 zł (Cennik-karta nr 19 akt kontroli). Po uprawomocnieniu się decyzji w październiku 2001r. cena ta nie została zmieniona i obowiązuje nadal, co wynika z Cennika usług komunalnych obowiązującego od dnia 01.01.2001r. (karta nr 21 akt kontroli). Dodać należy, iż cena ta mieści się w granicach

ustalonych przez Radę Gminy w Uchwale Nr XIII/117/99 z dnia 01.12.1999r. obowiązującej dotychczas, w której górną granicę opłaty ustalono na poziomie 70 zł/t.

W kalkulacji unieszkodliwiania odpadów na 2000r. koszt 1m³ został wyliczony na poziomie 11,65 zł, a kalkulacja wskazywała nie na jedną, ale na dwie ceny unieszkodliwiania 1 m³ odpadów: cenę netto 14,56 zł, z naliczeniem (...) % zysku, oraz cenę netto 11,65 zł, bez naliczenia zysku. Po ubruttowaniu o 7% VAT uzyskano ceny 15,58 zł/m³ oraz 12,46 zł/m³. Zgodnie z przelicznikiem przyjętym przez Przedsiębiorstwo 1 tona odpowiada 5 m³.

By nie przekroczyć maksymalnej wysokości opłaty uchwalonej przez Radę Miejską Przedsiębiorstwo przyjęło do Cennika stawkę 14 zł/m³, co po przeliczeniu daje 70 zł/t netto.

W toku postępowania Urząd ustalił, że stawka bez naliczonego zysku miała zastosowanie do Przedsiębiorstwa, natomiast stawka z doliczonym (...) % była przeznaczona dla innych firm składujących odpady komunalne w Świętochłowicach, w tym dla Spółki ESTA-MS.

Kalkulacja składowania i unieszkodliwiania odpadów na 2001r. została zmieniona (karta nr 22 akt kontroli). Koszt 1 m³ wyliczono w niej na poziomie 12,25 zł/m³ i doliczono do niego (...) % zysku. Cena brutto unieszkodliwiania 1 m³ odpadów wyniosła 13,75 zł.

Odpowiednie pozycje kalkulacji na 2000 i 2001 rok przedstawia poniższa tabela.

	2000r.		2001r.
koszt 1 m ³ ogółem	11,65 zł	11,65 zł	12,25 zł
naliczenie zysku	(...)	(...) %	(...) %
	(...) zł	(...) zł	(...) zł
cena netto unieszkodliw. 1m ³ odpadów	14,56 zł	11,65 zł	12,85 zł
VAT 7%	1,02 zł	0,81 zł	0,90 zł
cena brutto unieszkodliw. 1m ³ odpadów	15,58 zł	12,46 zł	13,75 zł

Z tabeli wynika, iż w kalkulacji na 2001r. nie ma już podziału na cenę z naliczonym i bez naliczonego zysku. Koszt 1m³ wzrósł o 0,60 zł, ale przy doliczeniu zysku na poziomie (...) % cena unieszkodliwiania 1m³ jest niższa od ceny z 2000r. uwzględniającej zysk na poziomie (...) %.

Przedsiębiorstwo do kalkulacji opłaty za wywóz i składowanie odpadów na 2000r. przyjęło cenę za składowanie bez naliczonego (...) % zysku, tj. 12,46 zł, i uniknęło tym samym ponoszenia opłat za składowanie na zasadach ogólnych.

W kalkulacji usuwania i unieszkodliwiania odpadów na 2001r. (karta nr 23 akt kontroli) w pozycji 13 znalazła się cena brutto za składowanie odpadów w kwocie 13,75 zł będąca wynikiem kalkulacji unieszkodliwiania odpadów na 2001r.

Z porównania samych kalkulacji wynika, że Przedsiębiorstwo w 2001r. nie różnicuje cen za unieszkodliwianie odpadów na ceny z naliczonym zyskiem i bez naliczonego zysku. Innymi słowy z kalkulacji tych mogłoby wynikać, że Przedsiębiorstwo łącząc działalności w zakresie wywozu i składowania odpadów komunalnych za składowanie odpadów płaci tyle samo co inni przedsiębiorcy świadczący usługi w zakresie wywozu odpadów.

Odpowiedzi Przedsiębiorstwa na pytania Organu Antymonopolowego prowadzą jednak do przeciwnych wniosków. W odpowiedzi na pytanie nr 5 zawarte w piśmie z dnia 02.02.2001r. (karta nr 13), jaką opłatę Przedsiębiorstwo uiszcza za składowanie 1 tony odpadów Urząd uzyskał odpowiedź, że jest to 61,25 zł/t za miesiąc styczeń (karta nr 16). Kwota ta odpowiada cenie 5 m³ bez (...) % zysku jaki uwzględniono w kalkulacji. Ta sama informacja została podana przez Przedsiębiorstwo w odpowiedzi na pytanie o wykaz firm świadczących usługi

usuwania nieczystości z terenu miasta Świętochłowice korzystających ze składowiska i ceny jakie te firmy uiszczają za składowanie 1 tony odpadów (karta nr 25 akt kontroli).

$$1 \text{ t} = 5 \text{ m}^3$$

$$5 \text{ m}^3 \times 12,25 \text{ zł} = 61,25 \text{ zł/t}$$

W piśmie z dnia 14.05.2001r. (karta nr 16 akt RKT-562-s/42/01/K/AW) Przedsiębiorstwo podało, iż:

- koszt 1 tony za miesiąc styczeń 2001r. wyniósł 61,25 zł/t, tj. 12,25 zł/m³,
- koszt 1 tony za miesiąc luty 2001r. wyniósł 59,10 zł/t, tj. 11,82 zł/m³
- koszt 1 tony za miesiąc marzec 2001r. wyniósł 63,85 zł/t, tj. 12,77 zł/m³

a wyżej wymienione koszty stanowią opłatę ponoszoną przez Przedsiębiorstwo w poszczególnych miesiącach pierwszego kwartału 2001r. Powyższe wskazuje, iż Przedsiębiorstwo nadal nie ponosi opłaty z tytułu korzystania ze składowiska na zasadach ogólnych.

Należy również zwrócić uwagę, że w Cenniku wprowadzonym z dniem 01.01.2001r. (karta nr 20 akt kontroli) cenę jednostkową netto za składowanie i unieszkodliwianie odpadów komunalnych ustalono w kwocie 70 zł/t. Tymczasem przeliczając cenę netto unieszkodliwiania 1 m³ wynoszącą zgodnie z kalkulacją 12,85 zł razy 5 uzyskujemy kwotę 64,25 zł/t ($5 \text{ m}^3 \times 12,85 \text{ zł} = 64,25 \text{ zł/t}$)

Przeliczenie to wskazuje, że cena netto 70 zł/t nie znajduje uzasadnienia w kalkulacji (karta nr 22 akt kontroli).

Dodać należy, iż z informacji przedstawionych przez Przedsiębiorstwo (karty nr 24, 25 akt kontroli) wynika, że zarówno w 2000r., jak i 2001r., na terenie Świętochłowic działały firmy, które składowały odpady po cenie niższej od ceny, którą za składowanie 1 tony ustaliło dla siebie Przedsiębiorstwo. Niemniej w styczniu 2001r. sześć firm zeskladowało odpady komunalne po cenie 70 zł/t (brutto 74,90 zł/t), co oznacza, iż pobrano od nich ceny nie znajdujące uzasadnienia w kalkulacji i tym samym nadmiernie wygórowane.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, stwierdzić należy, że Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej nie zaniechało stosowania praktyk monopolistycznych określonych w art. 5 ust. 1 pkt 1 i pkt 6 i art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy antymonopolowej. Tym samym nałożenie kary na MPGK za nie wykonanie decyzji Nr RKT-29/2000 jest uzasadnione.

Organ Antymonopolowy zważył co następuje:

Niewykonanie decyzji Prezesa Urzędu z dnia 19.09.2000r. Nr RKT-29/2000 i stosowanie zakazanych praktyk monopolistycznych trwało od daty uprawomocnienia się decyzji, tj. od 05.10.2000r. do dnia wydania przedmiotowej decyzji i w związku z tym stwierdza się, że niewykonywanie decyzji następowało przez 258 dni.

Od dnia 01.04.2001r. obowiązuje ustawa z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów, która zastąpiła ustawę z dnia 24 lutego 1990r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów. Zgodnie z art. 112 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej (...) uwzględnia się również okoliczność naruszenia przepisów ustawy z dnia 24 lutego 1990r. w okresie 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W związku z powyższym, pomimo, iż decyzja nr RKT-29/2000, jak i okres niewykonywania tej decyzji miały miejsce częściowo pod rządami poprzednio obowiązującej ustawy antymonopolowej, Organ Antymonopolowy uznał, że przedmiotowa sprawa podlega ocenie w świetle ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi, że w Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorców, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość od 10 do 1 000 euro za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji o uznaniu praktyki za ograniczającą konkurencję i nakazującej zaniechanie jej stosowania.

Jak ustalono niewykonanie decyzji nr RKT-29/2000 miało miejsce przez 256 dni. Minimalna wysokość kary może więc wynieść 2.560 euro, a maksymalna 256.000 euro. Organ Antymonopolowy postanowił wymierzyć karę w wysokości 50 euro za każdy dzień niewykonania decyzji, co łącznie daje kwotę 12.900 euro. Zgodnie z art. 104 ustawy przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności uprzedniego naruszenia przepisów ustawy.

Decydując o wysokości kary Organ Antymonopolowy wziął po uwagę, iż Przedsiębiorstwo stosując praktyki monopolistyczne wbrew nakazowi ich zaniechania zawartemu w decyzji nr RKT-29/2000 negatywnie wpływa na konkurencję na rynku wywozu odpadów komunalnych z terenu Świętochłowic, umacnia swoją silną pozycję dominującą i może doprowadzić do wyeliminowania z tego rynku innych przedsiębiorców. Istotnym było również to, iż Przedsiębiorstwo nie po raz pierwszy było stroną postępowania antymonopolowego. W 1998r. Organ Antymonopolowy nakazał Przedsiębiorstwu zaniechanie stosowania praktyk określonych w art. 5 ust. 1 pkt 1, 4 i 6 ustawy o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów. W 2000r. Przedsiębiorstwo ponownie dopuściło się stosowania praktyk monopolistycznych i jak ustalono w postępowaniu nie zaniechało ich mimo uprawomocnienia się decyzji nr RKT-29/2000. Przy wymiarze karu wzięto też pod uwagę przychody Przedsiębiorstwa w 2000r. (14.453.647,51 PLN) oraz zysk netto (422.302,30 PLN).

W świetle art. 115 ustawy wartość euro podlega przeliczeniu na złote według kursu średniego walut obcych ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roku kalendarzowego poprzedzającego rok zgłoszenia zamiaru koncentracji lub nałożenia kary. Kurs ten na dzień 31.12.2000r. wyniósł 3,8544 PLN. W związku z powyższym kwota 50 euro (kara pieniężna za jeden dzień niewykonania decyzji) odpowiada kwocie 192,72 PLN, a łącznie kwota 12.900 euro odpowiada kwocie 49.721,76 PLN (słownie: czterdzieści dziewięć tysięcy siedemset dwadzieścia jeden złotych 76/100).

Na podstawie materiału dowodowego w sprawie jednoznacznie wskazującego na to, że Przedsiębiorstwo nie wykonało prawomocnej decyzji Organu Antymonopolowego orzeczono jak w sentencji.

Karę należy wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa 1010 1010-7878-223-1.

Od niniejszej decyzji przysługuje stronie prawo wniesienia odwołania do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach, w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji.

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach
Alicja Kral